

Voor een jonge componist van geen 19 jaar was het een bijzonder eer dat Nederlands' bekende componist een compositie in handschrift van hem koos voor een uitvoering op het wereldberoemde Müllerorgel van de St. Bavokerk in Haarlem.

Het was inderdaad Hendrik Andriessen die de stadsorganist George Robert verving in het orgelconcert van het Müllerorgel op 22 juli 1930. Op het programma naast werken van Bach, Franck en zichzelf koos Andriessen om het programma af te sluiten de Toccata voor orgel van de 18-jarige Jan Mul, een student aan het Amsterdam Conservatorium.

Jan Mul werd in Haarlem geboren in 1911. Als katholiek jongetje ging hij naar de Mul familie parochiekerk, St. Joseph, waar hij betoverd werd door de klank van het orgel gespeeld door niemand minder dan Hendrik Andriessen zelf die twintig jaar lang van 1913-1934 vaste organist was op het mooie Adema orgel van deze kerk.

Op de middelbare school kreeg Jan Mul orgellessen van Hendrik Andriessen en hij "hem tijdens een door-de-weeks Lof herhaaldelijk op de orgelbank"¹ verving. In deze jaren heeft Jan Mul veel orgel muziek gespeeld met zijn leraar en het was toen al dat de nieuwe Franse muziek zijn aandacht trok bijvoorbeeld van Ravel, Roussel, Satie en de Groupe des Six in het bijzonder Francis Poulenc

Het is dan niet verrassend dat Muls Toccata voor orgel een licht Franse idioom bevat ver verwijderd van de duistere chromatiek van de laat Romantische sfeer van Duitse componisten zoals Reger. In een recensie in het Haarlems Dagblad was de muziekcriticus Jos. De Klerk in ieder geval onder de indruk.

Als componist blijkt hij helemaal een volgeling van Andriessen, welke mentors hij na deze meester ook moog gehad hebben in de techniek van het vakcomponeren.

Trouwens dat is een kwestie van assimilatie en het is een goede noot voor de jeugdigen musicus, dat zijn muziek niet het karakter draagt van schoolsche vormelijkheid, zoals men van een conservatorium-leerling zou kunnen verwachten, maar eene waarin een geestdriftige stuwung getuigt van echtheid.

Frisch en dartel breekt de muziek los, als een jonge kerel die zich zonder plechtstatigheid aandient, jeugdig onbesuisd met een paar gekke capriolen.

Geen ouwe mannetjes-rhetoriek of zieligen Weltschmerz. En verder, Mul doet je luisteren, want zijn betoog is niet banaal, verre van daar. [... en] er de eerlijke belofte in schuilt van een niet alledaagsch talent.

[...] De componist had zich zijn werk zeker niet prachtiger gerealiseerd kunnen dromen dan zoals het te voorschijn trad onder den vaardigen toets van den heer Andriessen. En het feit dat deze het op zijn programma nam, geeft ook geen geringe betekenis aan het stuk.

Het is dan wonderlijk dat dit stuk na zijn première niet in druk is verschenen en daardoor onbekend is in het oeuvre van Jan Mul gebleven. In 2011 81 jaar na de première wil de Stichting Jan Mul (www.janmul.nl), met veel dank aan Hans Oostendorp van Annie Bank Edition, deze lacune rechtzetten.

Ian Borthwick

¹ Wouter Paap 'Nederlandse componisten van deze tijd XVI. Jan Mul' *Mens en Melodie* mei 1951, 134

Toccata

Jan Mul (1911-1971)

The musical score is presented in three systems, each with three staves (treble, alto, and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat and E-flat). Measure 1 is marked *ff* and features a triplet of eighth notes in the right hand. Measure 2 includes a tempo marking $\text{♩} = \text{♩}$. Measure 3 is marked *f* and contains a sextuplet of eighth notes in the right hand. Measure 4 shows a change in the bass line. Measure 5 is marked with a 6/8 time signature. Measure 6 is marked with an 8/8 time signature. Measure 7 continues the melodic and harmonic development in 8/8 time.

9

Musical score for measures 9-11. Measure 9 is in 2/4 time with a key signature of two flats. Measure 10 changes to 2/4 time with a key signature of one flat. Measure 11 changes to 4/4 time with a key signature of one flat. The score includes treble, middle, and bass staves with various musical notations such as slurs, triplets, and rests.

Musical score for measures 12-14. Measure 12 is in 2/4 time with a key signature of one flat. Measure 13 is in 2/4 time with a key signature of one flat. Measure 14 changes to 4/4 time with a key signature of one flat. The score includes treble, middle, and bass staves. A forte (*ff*) dynamic marking is present in measure 14. A fermata is placed over the bass staff in measure 14.

14

Musical score for measures 14-16. Measure 14 is in 2/4 time with a key signature of one flat. Measure 15 is in 2/4 time with a key signature of one flat. Measure 16 changes to 2/4 time with a key signature of one flat. The score includes treble, middle, and bass staves. Multiple triplet markings (3) are used in measures 14 and 15. Sextuplet markings (6) are used in measure 16. A fermata is placed over the bass staff in measure 14.

16

Musical score for measures 16-18. Measure 16 is in 2/4 time with a key signature of one flat. Measure 17 is in 4/4 time with a key signature of one flat. Measure 18 changes to 3/8 time with a key signature of one flat. The score includes treble, middle, and bass staves with various musical notations such as slurs and rests.

18

Musical score for measures 18-19. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in grand staff (treble and bass clefs), and the bottom in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 18 starts with a 3/8 time signature. The right hand has a triplet of eighth notes. The left hand has a triplet of eighth notes. Measure 19 has a 5/4 time signature. The right hand has a series of chords, and the left hand has a single note.

20

Musical score for measures 20-21. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in grand staff (treble and bass clefs), and the bottom in bass clef. The key signature has two flats. Measure 20 starts with a 4/4 time signature. The right hand has a sixteenth-note pattern. The left hand has a single note. Measure 21 has a 4/4 time signature. The right hand has a sixteenth-note pattern. The left hand has a single note.

22

Musical score for measures 22-23. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in grand staff (treble and bass clefs), and the bottom in bass clef. The key signature has two flats. Measure 22 starts with a 4/4 time signature. The right hand has a sixteenth-note pattern. The left hand has a single note. Measure 23 has a 6/8 time signature. The right hand has a sixteenth-note pattern. The left hand has a single note.

24

Musical score for measures 24-25. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in grand staff (treble and bass clefs), and the bottom in bass clef. The key signature has two flats. Measure 24 starts with a 4/4 time signature. The right hand has a sixteenth-note pattern. The left hand has a single note. Measure 25 has a 4/4 time signature. The right hand has a sixteenth-note pattern. The left hand has a single note.